

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის

მთავრობის

დადგენილებათა და განკარგულებათა კრებული

1939 წ. ივნისი 15

№ 14

თბილისი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება

58. ზანძრის საწინააღმდეგო დაცვის დარგში საზოგადოებრივი ორგანიზაციების განმტკიცების ღონისძიებათა შესახებ.

დებულება საქართველოს სსრ საწარმოებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ.

დროებითი დებულება საქართველოს სსრ სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტების და კოლმეურნეობების სახანძრო დაცვის შესახებ.

დროებითი დებულება საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ.

დებულება საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი მოხალისეთა უჯრედების და სახანძრო დაცვის რწმუნებულთა შესახებ.

წესები ზანძრის საწინააღმდეგო უშიშროებისა საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში.

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილება.

58. ხანძრის საწინააღმდეგო დაცვის დარგში საზოგადოებრივი ორგანიზაციების განმტკიცების ღონისძიებათა შესახებ.

ხანძრისაგან სოციალისტური საკუთრების და მოქალაქეთა პირადი ქონების დაცვის საქმეში მშრომელთა ფართო მასების ჩაბმის მიზნით, მოსახლეობიდან ხანძრის საწინააღმდეგო საბრძოლო ფორმირებათა შექმნის, სათანადო მომზადებისა და აგრეთვე საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე სახანძრო პროფილაქტიური მუშაობის გაძლიერების მიზნით, საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს:

1. დამტკიცებული იქნას საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის მიერ წარმოდგენილი:

ა) დებულება საქართველოს სსრ საწარმოებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ;

ბ) დროებითი დებულება საქართველოს სსრ სასოფლო სექტორის დასახლებული ადგილების და კოლმეურნეობების სახანძრო დაცვის შესახებ;

გ) დროებითი დებულება საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ;

დ) დებულება საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებელში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი ნებაყოფლობითი უჯრედებისა და სახანძრო დაცვის რწმუნებულთა შესახებ;

ე) საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებელში და სხვა სახლთმფლობელობებში ხანძრის საწინააღმდეგო უშიშროების წესები.

დაევალოს საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს შეიმუშაოს და დაამტკიცოს სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის წიგნის ფორმა.

2. წინადადება მიეცეს ყველა საწარმოს ხელმძღვანელს, სახლის მმართველს, შენობებისა და საერთო საცხოვრებლების კომენდანტებს ერთი თვის ვადაში, 1-ლ მუხლში ნახსენები დებულების შესაბამისად, გარდაქმნან მოხალისეთა არსებული სახანძრო რაზმები, შექმნან ახალი რაზმები და სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი უჯრედები, აგრეთვე განახორციელონ მათი საქმიანობის ხელმძღვანელობა.

3. საწარმოებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმების უფროსთა და რაზმების წევრთა ზომზადების ორგანიზაცია დაეკისროს საქართველოს სსრ სათანადო სახალხო კომისარიატებს და ცენტრალურ დაწესებულებებს (საკავშირო სახალხო კომისარიატების საწარმოებში — უშუალოდ საწარმოთა დირექტორებს).

4. სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი უჯრედების მდივნების და წევრების, აგრეთვე საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო დაცვის რწმუნებულების მომხადების ორგანიზაცია დაეკისროს საქალაქო საბჭოებს და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტებს (კომუნალური ორგანოების ხაზით) საქართველოს სსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატისა და საქართველოს სსრ თავდაცვა-ავიაქიმის ცენტრალური საბჭოს საერთო ხელმძღვანელობით.

5. დაევალოს სახელმწიფო საწარმოთა და დაწესებულებათა ხელმძღვანელებს, საზოგადოებრივ და კოოპერატიულ ორგანიზაციების ხელმძღვანელებს, საცხოვრებელი სახლების და საერთო საცხოვრებლების მმართველებს და შენობების კომენდანტებს, აგრეთვე ცალკეულ სახლთმფლობელებს — უზრუნველჰყონ სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის წიგნების შექმნა და სათანადო შენახვა, ამოიღონ ხმარებიდან სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის ის წიგნები და ჟურნალები და საცხოვრებელ სახლებში სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი უჯრედების დებულებანი, რომლებიც გამოცემულია 1939 წლამდე.

6. წინადადება მიეცეს „სახელგამს“ ოქტომბრის დამლევამდე საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის განყოფილების ხარჯზე — გამოსცეს:

ა) დებულება საქართველოს სსრ საწარმოებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ — ქართულ და რუსულ ენებზე 2.000 ეგზემპლარად თითოეული;

ბ) დროებითი დებულება საქართველოს სსრ სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტების და კოლმეურნეობების სახანძრო დაცვის შესახებ — ქართულ ენაზე 3.500 ეგზემპლარად, რუსულზე — 1.500 ეგზემპლარად.

გ) დებულება საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო დაცვის მოხალისეთა ხელშემწყობი უჯრედებისა და სახანძრო დაცვის რწმუნებულთა შესახებ — ქართულ და რუსულ ენებზე 20.000 ეგზემპლარად, და სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის წიგნი 40.000 ეგზემპლარად;

დ) ათი სხვადასხვა სახანძრო ფურცელი საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის განყოფილების მითითებით — 3.000 ეგზემპლარად თითოეული.

ე) ხანძრის საწინააღმდეგო უშიშროების წესები საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში — ქართულ და რუსულ ენებზე — 25.000 ეგზემპლარად.

7. დაევალოს საქართველოს სსრ კომუნალური მეურნეობის სახალხო კომისარიატს უზრუნველყოს ხანძრის საწინააღმდეგო უშიშროების წესებით ყველა საცხოვრებელი სახლები და მუდმივად ანხორციელებდეს მათი შესრულების კანტროლს.

8. წინადადება მიეცეს საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან არსებულ სახელმწიფო საგეგმო კომისიას გამოუყოს „სახელგამს“ ტონა ნახევარი ქაღალდი.

9. დაეკისროს საქართველოს სსრ შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატს სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის ორგანოებს კონტროლი გაუწიონ საწარმოებში და კოლქეურნობებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმების აგრეთვე საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი უჯრედებისა და სახანძრო დაცვის რწმუნებულთა საქმიანობას და ამ დადგენილების შესრულებას.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს თავმჯდომარე ვ. ბაქრაძე.

საქ. სსრ ს. კ. ს-ოს საქმეთა მმართველის მ. ა. ი. შელეგია.

1939 წ. მაისის 22. № 930.
 თბილისი.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სსრ საწარმოებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ.

I. ზოგადი დებულება.

1. ქარხნებში, ფაბრიკებში, საწყობებსა და სხვა საწარმოებში ხანძრისაგან მათი დაცვისათვის, გარდა არსებული საუწყებო სახანძრო დაცვისა, შეიძლება ჩამოყალიბდეს მოხალისეთა სახანძრო რაზმები (მ. ს. რ.) ამ საწარმოს მუშებისა, ინჟინერ-ტექნიკოსი მუშაკებისა და მოსამსახურეებისაგან.

2. თუ რამდენიმე საწარმო მდებარეობს საერთო ტერიტორიაზე შეიძლება შეიქმნას მოხალისეთა გაერთიანებული სახანძრო რაზმი საწარმოთა შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

3. იმ საწარმოებში, სადაც არიან სახანძრო დაცვის უფროსები, სახანძრო რაზმების უფროსები, სახანძრო ინსტრუქტორები ან სახანძრო საგუშაგო დაცვის უფროსები, მ. ს. რ. ხელმძღვანელობა ეკისრება უშუალოდ მათ დამატებითი ანაზღაურების მიუცემლად, ასეთ საწარმოებში აღნიშნულ პირებს რაზმების უფროსებად ნიშნავენ ამ საწარმოთა ხელმძღვანელები.

4. საწარმოს ხანძრის საწინააღმდეგო მდგომარეობისათვის, რაზმის ჩამოყალიბებისა და სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობას ორგანოთა მითითებების თავის დროზე შესრულებისათვის პასუხს აგებს საწარმოს ხელმძღვანელი, სახანძრო რაზმის მომზადებისა და წესიერ მდგომარეობაში სახანძრო მოწყობილობის შენახვისათვის პასუხს აგებს მ. ს. რ. უფროსი.

5. რაზმის უფროსი ყოველმხრივ ემორჩილება საწარმოს ხელმძღვანელს.

II. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის ამოცანები.

6. რაზმის ამოცანებს შეადგენს:

ა) თვალყურის დევნება ყველა ხანძრის საწინააღმდეგო წესებისა და სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის მოთხოვნათა დროულად შესრულებისათვის, აგრეთვე ხანძრების და ცეცხლის გაჩენის ლიკვიდაცია საწარმოში და დასაცავ საწარმოს ტერიტორიაზე;

ბ) თვალყურის დევნება იმისათვის, რომ საწარმო უზრუნველყოფილი იყოს ხანძრის ქრობის საშუალებებით (წყალმომარაგება, სახანძრო მოწყობილობა) თვალის დევნება მათი წესიერად შენახვისა და სამოქმედოდ მზადყოფნისათვის;

გ) ხანძრის საწინააღმდეგო პროპაგანდის ორგანიზაცია და ჩატარება საწარმოებში;

დ) ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა ორგანიზაცია და ჩატარება საწარმოს საპაერო და ქიმიური თავდაცვის პირობებში;

ე) მორტივობა საწარმოთა სახანძრო საგუშაგოებზე.

III. რაზმის ჩამოშალიზების წესი.

7. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის რიცხოვრივ შემადგენლობას განსაზღვრავს საწარმოს ხელმძღვანელი.

8. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრები შეიძლება იყვნენ ამ საწარმოს მუშები, ინჟინერ-ტექნიკოსი მუშაკები და მოსამსახურეები, რომელთაც შეუსრულდათ 18 წელი.

9. ყველამ, ვისაც სურს მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრობა რაზმის უფროსის სახელზე უნდა შეიტანოს წერილობითი განცხადება და ხელწერილი, რომ იმუშავებს რაზმში ერთ წელიწადს მაინც.

10. იმ პირს, რომელიც განცხადებას შეიტანს, სახანძრო რაზმის წევრად მიიღებს რაზმის საერთო კრება და საბოლოოდ დაამტკიცებს საწარმოს ხელმძღვანელი რაზმის უფროსის წარდგენით.

11. რაზმის შემადგენლობა და შემდგომი ცვლილებანი მის პირად შემადგენლობაში გამოცხადდება საწარმოსადმი გამოცემულ ბრძანებაში.

12. საწარმოს ხელმძღვანელი ვალდებულია საწარმოში ჩამოყალიბებული მოხალისეთა სახანძრო რაზმი 3 დღის ვადაში ვაატაროს რეგისტრაციაში შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის ადგილობრივ ორგანოში ამასთან აღინიშნოს:

ა) რაზმის რიცხოვრივი შემადგენლობა;

ბ) რაზმის უფროსისა და თანაშემწეების გვარი, სახელი და მამის სახელი;

გ) სახანძრო მოწყობილობა, რომლითაც შეიარაღებულია რაზმი.

13. რაზმიდან გამოსვლა სწარმოებს რაზმის წევრის სურვილით. ამის შესახებ იგი შეიტანს განცხადებას რაზმის უფროსის სახელზე წასვლამდე 6 თვით ადრე.

შენიშვნა: მე-9 და მე-13 პუნქტები მ. ს. რ. მოხალისეების რაზმზე მიმაგრების შესახებ, არ ვრცელდება იმ შემთხვევებზე, როდესაც მოხალისე მიდის საწარმოდან.

IV. რაზმის სამსახურის ორგანიზაცია.

14. რაზმის წევრები ნაწილდებიან საწარმოს სამუშაო ცვლებად ისე, რომ თითოეულ ცვლაში იყოს რაზმელთა საკმაო რაოდენობა გამაფრთხილებელი ხანძრის საწინააღმდეგო მუშაობისა და საწარმოში არსებული საშუალებებით ხანძრის ქრობის ორგანიზაციის დარგში სამსახურის გასაწევად.

15. საწარმოებში დაწესდება რაზმის წევრების მორიგეობა არა სამუშაო დროს, იმ რაოდენობით, რომელიც უზრუნველყოფს საწარმოში სახანძრო ზედამხედველობას და სახანძრო დახმარების დროულად გამოძახებას.

16. საქალაქო სახანძრო რაზმის მოსვლამდე ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელობას ანხორციელებს რაზმის უფროსი, საქალაქო სახანძრო რაზმის მოსვლის შემდეგ ხელმძღვანელობა გადაეცემა მოსულ სახანძრო საქალაქო დაცვის თანამდებობით მალა მდგომ უფროსს.

17. საწარმოს ყველაზე უფრო საბასუხისმგებლო და საშიშ ობიექტებისათვის რაზმის უფროსი ადგენს ხანძრის ქრობის ოპერატიულ გეგმებს, რომლებსაც ათანხმებს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის ადგილობრივ ორგანოებთან და რასაც დაამტკიცებს საწარმოს ხელმძღვანელი.

18. რაზმელბთან სასწავლო მეცადინეობა სწარმოებს მუშაობისაგან თავისუფალ დროს, თანახმად განრიგისა, რომელიც გამოცხადებულია საწარმოს ხელმძღვანელის ბრძანებით და შედგენილი უნდა იქნას სამრეწველო საწარმოთა მ. ს. რ. მომზადების სახელმძღვანელოს შესაბამისად.

V. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის უზრუნვის მოვალეობანი.

19. რაზმის უფროსი ვალდებულია:

ა) მოამზადოს რაზმის წევრები დასაცავ საწარმოში ცეცხლის გაჩენის წინააღმდეგ გამაფრთხილებელი ზომების მიღებისათვის, ხოლო ცეცხლის გაჩენის შემთხვევაში მისი სწრაფი ლიკვიდაციისათვის;

ბ) თვალყური ადევნოს სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობისა და საუწყებო-სახანძრო დაცვის აქტების მიხედვით ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა განხორციელებას მიაწოდოს მათ შესრულებას და შედეგები აცნობოს აქტის შემადგენელს.

გ) სისტემატიურად შეამოწმოს და მოსთხოვოს საწარმოს ხანძრის წყალ-მომარაგების, კავშირგაბმულობის საშუალებების, ტერიტორიაზე გასასვლელი გზებისა და საამქროებსა და წყალსაცავებთან მისასვლელების წესიერად შეხახვა;

დ) წესიერად შეინახოს როგორც საამქროებში არსებული ხანძრის-საწინააღმდეგო მოწყობილობა, ისე ის მოწყობილობა, რომლითაც შეიარაღებულია რაზმი და თვალყური ადევნოს მოქმედებისათვის მის მუდმივ მზადყოფნას;

ე) აწარმოოს სისტემატიური მუშაობა დასაცავ ობიექტებზე ხანძრის თავიდან აცილებისათვის და თვალყური ადევნოს სახანძრო უშიშროების წესებისა და ღონისძიებების შესრულებას;

ვ) დაამუშაოს და იცოდეს საწარმოს ხანძრის საწინააღმდეგო თავდაცვის გეგმა და ცალკეულ საამქროების ხანძრის ქრობის გეგმები;

ზ) მუშებისა, ინჟინერ-ტექნიკოს მუშაკებსა და მოსამსახურეებს შორის აწარმოოს ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა პროპაგანდა საუბრების, ლექციების ჩატარებისა, კლუბებში სახანძრო კუთხეების მოწყობის და სხვ. გზით;

თ) შეასწავლოს საწარმოს მუშებს სახანძრო ტექნიკური მინიმუმი.

VI. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრთა მოვალეობანი.

20. რაზმის წევრები ვალდებული არიან:

ა) მტკიცედ იცოდნენ თავისი უფლება-მოვალეობანი, მოხალისეთა სახანძრო რაზმის დებულება და ინსტრუქცია მის შესახებ;

ბ) შეასრულონ მათზე დაკისრებული მოვალეობანი და რაზმის უფროსის განკარგულებები;

გ) გამოცხადდენ განგაშის სიგნალზე შეკრების ადგილას და მეცადინეობაზე დაწესებული განრიგით.

დ) თვალყური ადევნონ როგორც საწარმოში, ისე რაზმის შეიარაღებაზე მყოფი ხანძრის საწინააღმდეგო მოწყობილობის მთლიანად და წესიერ მდგომარეობაში შენახვას და ყველა შემჩნეული ნაკლოვანების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობონ საამქროს უფროსსა და რაზმის უფროსს;

ე) სამუშაო და არასამუშაო დროს იმორიგეონ საწარმოში მორიგეობის დაწესებული განრიგით;

ვ) თვალყური ადევნონ ხანძრის საწინააღმდეგო რეჟიმს წარმოებაში მუშაობის დროს და მიიღონ ზომები შემჩნეულ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად; აცნობონ ყველაფერი საამქროს უფროსსა და რაზმის უფროსს ან მათ შემცვლელ პირებს;

ზ) იცოდნენ სახანძრო ტექმინიმუმი და თავისი წარმოების ტექნოლოგიური პროცესის სახანძრო საშიშროება აგრეთვე საამქროში მუშაობის დროს სახანძრო უშიშროების ღონისძიებანი.

თ) აწარმოონ ხანძრის საწინააღმდეგო პროპაგანდა საწარმოს მუშებს, ინჟენერ-ტექნიკოს მუშაკებსა და მოსამსახურეებს შორის, ხელი შეუწყონ საამქროში (თავის ცვლაში) ხანძრის საწინააღმდეგო პროფილაქტიკის უჯრედების ჩამოყალიბებას.

21. რაზმის არცერთ წევრს უფლება არა აქვს წავიდეს მორიგეობიდან, მეცადინეობიდან ან მიატოვოს თავისი პოზიცია ხანძარზე უშუალო უფროსის ნებადაურთველად.

VII. წახალისებისა და დასჯის წესი.

22. აქტიური მუშაობისათვის სწარმოებს მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრთა წახალისება ხანძრის უფროსისა და საწარმოს ხელმძღვანელის წარდგენით: ა) სიგელებით; ბ) ფულით; გ) ფასიანი საჩუქრებით, ხანძრის თავიდან აცილებისა ან ხანძრის ლიკვიდაციაში თვალსაჩინო დამსახურებისათვის რაზმის წევრებს წარადგენენ დასაჯილდოვებლად: ა) სპეციალურად დაწესებული ნიშნებითა და ბ) საერთო სახელმწიფოებრივი ჯილდოებით.

23. მოხალისეთა სახანძრო რაზმში სამსახურისათვის, რაზმის წევრებს ყოველთვიურათ ეძლევათ ძირითად ხელფასის დამატებითი გასამრჯელო 20 მან. რაოდენობით.

24. დაკისრებული მოვალეობათა და რაზმის უფროსის განკარგულებათა შეუსრულებლობისათვის აგრეთვე რაზმში შინაგანაწესის დარღვევისა და სხვა დანაშაულისათვის მ. ს. რ. დამნაშავე წევრებს რაზმის უფროსის მიერ ედება შემდეგი სასჯელი: ა) საყვედურის გამოცხადება; ბ) გაფრთხილება რაზმიდან გარიცხვის შესახებ; გ) რაზმიდან გარიცხვა.

საბრძოლო მდგომარეობაში ხანძრის ქრობის დროს რაზმის უფროსის განკარგულებათა შეუსრულებლობისათვის დამნაშავენი მიეცემიან სისხლის სამართლის წესით პასუხისმგებაში.

VIII. რაზმის შენახვა.

25. რაზმის შესანახად ყველა ხარჯებს გაიღებს ის საწარმო, რომელშიაც ჩამოყალიბებულია რაზმი.

26. საწარმოს ხარჯზე რაზმს უნდა მიეცეს:

ა) სპეციალური ბინა მორიგეობისათვის და სახანძრო მოწყობილობის შესანახად, გათბობითა და განათებით;

ბ) სახანძრო მოწყობილობა, ინვენტარი და სხვა მასალა და ხელსაწყო, რომლებიც საჭიროა რაზმის ნორმალური მუშაობისათვის;

გ) საბრძოლო ტანსაცმელი ხანძრებზე და მეცადინეობაზე სამუშაოდ ბრეზენტის ქურთუკი, ბრეზენტის შარვალი, ფეხსაცმელი, მაშველი, ქამარი კარაბინით, ჩაჩქანი და ბრეზენტის ხელთათმანები.

27. მუშაობის დროს მომხდარი ხანძრის ქრობაზე დახარჯული დროისათვის რაზმელებს ენახებათ ხელფასი ძირითადი სამუშაოს მიხედვით.

28. თავის მოვალეობათა შესრულების დროს მომხდარი უბედური შემთხვევისაგან მ. ს. რ. წვერთა დაზღვევა ხდება საწარმოს ხარჯზე.

29. რაზმის უფროსი და რაზმის წევრები სარგებლობენ უფლებით პირველ რიგში მიიღონ ბინები საწარმოს იმ სახლებში, რომლებიც იქვე საწარმოსთან მდებარეობენ.

დროებითი დებულება

საქართველოს სსრ სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტების და კოლმეურნეობების სახანძრო დაცვის შესახებ.

1. სასოფლო სექტორის დასახლებულ პუნქტებში და კოლმეურნეობებში სოციალისტური (სახელმწიფო და კოოპერატიულ-საკოლმეურნეო) საკუთრების და მოქალაქეთა პირადი ქონების ხანძრისაგან დაცვას ანხორციელებს ამ დასახლებული პუნქტების და კოლმეურნეობების ყველა შრომის უნარიანი მოქალაქე.

2. სახანძრო დაცვის ორგანიზაცია სასოფლო სექტორის დასახლებულ პუნქტებში და კოლმეურნეობებში ეკისრება რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტებსა და სასოფლო საბჭოებს, რომლებიც ანხორციელებენ ამ მიზნისათვის მთელი შრომის უნარიანი მოსახლეობის მობილიზაციას და ორგანიზაციას, და კოლმეურნეობათა გამგეობებს, რომლებიც აწყობენ მოხალისეთა საკოლმეურნეო სახანძრო რაზმებს.

3. სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტების სახანძრო დაცვის ორგანიზაციისა და განხორციელებისათვის თვალყურის დევნება, საკოლმეურნეო მსრ-ის ინსპექტირება და ინსტრუქტაჟის გაწევა — ეკისრება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის ორგანოებს.

4. სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტების ყველა მოქალაქე ვალდებულია დაიცვას სახანძრო უშიშროების დადგენილი წესები საცხოვრებელ სახლებში და საკარმიდამო მეურნეობებში, საზოგადოებრივ სადგომებში, ტყეებში, აგრეთვე სამეურნეო სამუშაოთა წარმოების და მოსავლის აღების დროს, მონაწილეობა მიიღოს ხანძრების თავიდან აცილებაში და განუხრელად შეასრულოს ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებანი, რომლებზედაც მიუთითებენ სახანძრო დაცვის ორგანოები.

5. სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტების ყველა შრომა უნარიანი მოქალაქე ვალდებულია მონაწილეობა მიიღოს ხანძრებთან ბრძოლაში და თვითეულ ეზოში თვალსაჩინო, ზუსტად გარკვეულ ადგილას, ყოველთვის მზად იქონიოს ერთერთი შემდეგი სახის სახანძრო ინვენტარი: ვედრა, კასრი წყლით, ბარჯი, ცული, მისადგმელი კიბე და სხვ.

შენიშვნა: 1. თითოეული ეზოსათვის სახანძრო ინვენტარს აწესებს სასოფლო საბჭო;

შენიშვნა: 2. ეზოსათვის დაწესებული სახანძრო ინვენტარის სახეზე ყოფნისა და წესიერად შენახვისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრება ეზოს მფლობელს.

6. სასოფლო სექტორის დასახლებული პუნქტის რომელიმე მეურნეობაში ხანძრის გაჩენის დროს, ამ პუნქტში მცხოვრები თითოეული შრომისუნარიანი მოქალაქე ვალდებულია დაუყოვნებლივ გამოცხადდეს ხანძრის ადგილზე ეზოსათვის დაწესებული სახანძრო ინვენტარით და ხანძრის ქრობის ხელმძღვანელის მითითებით მონაწილეობა მიიღოს ხანძრის ქრობაში.

7. გარდა მე-5 მუხლში აღნიშნული სახანძრო ინვენტარისა, თითოეულ კოლმეურნეობას უნდა ჰქონდეს ხანძრის საწინააღმდეგო განსაზოგადოებულო მოწყობილობა (ავტოტუმბოები, მოტოპომპები, ხელის ტუმბოები სვლებზე, ტუმბო-კასრიანი სვლები, კიბეები, სახელურები და მათი მოწყობილობა, ცეცხლ-მქრობები და სატეხი იარაღი) და მის შესანახად სპეციალურად მოწყობილი სახანძრო დეპო (სახანძრო ფარდული).

შენიშვნა: 1. თითოეული კოლმეურნეობისათვის საჭირო განსაზოგადოებულო სახანძრო მოწყობილობის და ინვენტარის რაოდენობას აწესებს კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეობის ოდენობის, მშენებლობის ხასიათის, წყალმომარაგების წყაროების არსებობისა და სხვა ადგილობრივ თავისებურებათა მიხედვით.

შენიშვნა: 2. კოლმეურნეობის გამგეობას განაცხადი სახანძრო მოწყობილობის და ინვენტარის საჭირო რაოდენობაზე სასოფლო საბჭოს საშოალებით დასამტკიცებლად გადაეცემა რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტს.

შენიშვნა: 3. განსაზოგადოებულო სახანძრო მოწყობილობის და ინვენტარის ძირითადი ნაწილი ინახება სახანძრო დეპოში (ფარდულში), ხოლო ნაწილი მაგალითად ცეცხლმქრობები, კასრები წყლით და ვედრები — ინახება თვალსაჩინოდ და ხანძრის მხრივ უფრო საშიშ ადგილებში (მარცვალსაცავი, კალო, კლუბი და სხვა).

8. განსაზოგადოებულ სახანძრო მოწყობილობის და ინვენტარის შექმნა და საკოლმეურნეო სახანძრო დეპოების (ფარდულების) მშენებლობა სწარმოებს ხანძრების თავიდან აცილებისა და მათთან ბრძოლის ღონისძიებათათვის სავალდებულო საგანაკვეთო დაზღვევის სადაზღვევო გადასახდელების ანარიცხების ხარჯზე.

9. პასუხისმგებლობა კოლმეურნეობათა უზრუნველყოფისათვის განსაზოგადოებულო სახანძრო ინვენტარით და მოწყობილობით და სახანძრო დეპოების (ფარდულების) დროზე მშენებლობისათვის ეკისრებათ სასოფლო საბჭოებსა და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტებს.

10. სახანძრო დეპოდან (ფარდულიდან) ხანძრის საწინააღმდეგო მოწყობილობის და ინვენტარის გასატანად ხანძარზე — დეპოში სწარმოებს საჭირო რაოდენობით ცხენების სადღეღამისო ჯერეული მორიგეობა.

მორიგე ცხენების რიცხვს მორიგეობის დროსა და რიგს აწესებს სასოფლო საბჭო.

11. სახანძრო დეპოში ხანძრის საწინააღმდეგო მოწყობილობაზე და ინვენტარზე მეთვალყურეობისათვის, ცხენების მოვლისა და განგაშის დროს სვლაში შემშისათვის, აგრეთვე ხალხისათვის ხანძრის შესატყობინებლად (განგაშის ატეხა)

სათვალთვალო სამსახურის გასაწევად სახანძრო დეპოსთან (ფარდულთან) სწარმოებს ამ დასახლებული პუნქტის ყველა შრომის უნარიანი მოქალაქის (18 წლის ზევით) ჯერეული სადღეღამისო მორიგეობა.

მორიგეობა სწარმოებს განსაკუთრებული განრიგით, რომელსაც ადგენს სასოფლო საბჭო.

12. მოხალისეთა საკოლმეურნეო სახანძრო რაზმის ამოცანებს, ორგანიზაციას და სამსახურის წესს განსაზღვრავს დროებითი დებულება საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ.

დ რ ო ე ბ ი თ ი დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის შესახებ.

I. ზოგადი დებულებანი.

1. მოხალისეთა სახანძრო რაზმები წარმოადგენენ რა მშრომელი მასების საზოგადოებრივი თვითმოქმედების ორგანიზაციებს, ამოცანად ისახევენ მოქალაქეთა აქტიურ მონაწილეობას სოციალისტურ მშენებლობაში ხანძრებისაგან სოციალისტური (სახელმწიფო და კოოპერატიულ-საკოლმეურნეო) საკუთრების, აგრეთვე მოქალაქეთა პირადი ქონების დაცვის გზით.

2. საქართველოს სსრ კოლმეურნეობებში მათი დაცვისათვის ხანძრებისაგან ეწყობა მოხალისეთა სახანძრო რაზმები კოლმეურნეობათა წევრებისა და მოსამსახურეებისაგან; რაზმები ადმინისტრატიულ-სამეურნეო დარგში ექვემდებარებიან კოლმეურნეობათა გამგებებს.

3. პასუხისმგებლობა კოლმეურნეობათა ხანძრის საწინააღმდეგო მდგომარეობისათვის, რაზმის მოწყობისა და სახანძრო რაზმის მომზადებისათვის, კოლმეურნეობაში სახანძრო მოწყობილობის ინვენტარის და დეპოს წესიერად შენახვისათვის ეკისრება კოლმეურნეობის გამგეობას.

4. მოხალისეთა საკოლმეურნეო სახანძრო რაზმისადმი უშუალო ხელმძღვანელობისათვის კოლმეურნეობის გამგეობა ნიშნავს რაზმის უფროსს, რომლის კანდიდატურას ათანხმებს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის ორგანოებთან.

5. ნებაყოფლობითი რაზმის უფროსთა სახანძრო-ტექნიკური მომზადება ეკისრება შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის ორგანოებს სპეციალურ კურსებზე, რომლებიც ეწყობა სახალხო დაცვის ანარქიზტთა ხარჯზე თანახმად „ხანძრებისა და პირუტყვის სიკვდილიანობის თავიდან აცილებისა და მათთან ბრძოლის ღონისძიებათათვის სავალდებულო სავანაკვეთო დახლევის სადახლევეო გადისახადთა ანარქიზტების შესახებ“ სსრ კავშირის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1936 წლის 27 სექტემბრის დადგენილების მე-4 მუხლისა (სსრკ კან. კრ. № 50 მუხ. 407; 1937 წ. № 65, მუხ. 288).

6. საკოლმეურნეო მოხალისეთა სახანძრო რაზმის უფროსები რაზმთან მუშაობის, ჩაქრობისა და გამაფრთხილებელ ღონისძიებათა შესრულებისათვის თავისუფლდებიან კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებით, საკოლმეურნეო წარმოებაში მუშაობიდან და მათ დაერიცხებათ შრომა დღეები კოლმეურნეობის ბრიგადირების თანასწორად.

7. რაზმის უფროსი ყოველმხრივ ემორჩილება კოლმეურნეობის გამგეობას.

II. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის ამოცანები.

8. რაზმის ამოცანებს შეადგენს:

ა) ხანძრის საწინააღმდეგო — ტექნიკური გამოკვლევა ყველა საცხოვრებელი და არა საცხოვრებელი (არა საწარმოო) ნაგებობისა, ყველა შენობისა

და სხვა მეურნეობისა, რომელიც იმყოფება იმ ტერიტორიაზე, რომელსაც რაზმი უწევს მომსახურებას;

ბ) თვალყურის დევნება ყველა ხანძრის საწინააღმდეგო წესებისა და ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა თავის დროზე შესრულებისათვის სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის აქტების მიხედვით;

გ) თვალყურის დევნება იმისათვის, რომ კოლმეურნეობა უზრუნველყოფილ იქნას ხანძრის ქრობის განსაზოგადოებულ საშუალებებით, რომ ხანძრის საწინააღმდეგო ინვენტარი, წყლით მომარაგება კავშირგაბმულობის საშუალებები, მისასვლელი გზები წესიერ მდგომარეობაში იყოს და ზომების მიღება შემჩნეულ ნაკლოვანებათა დაუყოვნებლივ გამოსწორებისათვის;

დ) მოსახლეობაში ხანძრის საწინააღმდეგო პროპაგანდის ორგანიზაცია და ჩატარება. (მოხსენებები მოსახლეობაში, სახანძრო დაცვის ელემენტარული წესების ახსნა-განმარტება და სხვა.);

ე) ხანძრებისა და გაჩენილი ცეცხლის ქრობა იმ ტერიტორიაზე, რომელსაც რაზმი უწევს მომსახურებას და მახლობელ სოფლებში და მათთვის აქტიური დახმარების აღმოჩენა სტიქიური უბედურებისა და კატასტროფების დროს (წყალდიდობა, ქარიშხალი, ზვავი და სხვა).

ვ) ორგანიზაცია და ჩატარება ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებებისა საჰაერო და ქიმიურ თავდაცვის პირობებში.

III. რაზმის ორგანიზაციის ფხიზ.

9. მოხალისეთა საკოლმეურნეო სახანძრო რაზმებს აწყობენ კოლმეურნეობები თავისი გამგეობების გადაწყვეტილებით.

10. რაზმის რიცხობრივ შედგენილობას განსაზღვრავს კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეობის ძლიერებისა და მოსახლეობის მიხედვით.

11. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრად შეიძლება იყოს ყველა მოქალაქე, რომელსაც 18 წელი შეუსრულდა და ცხოვრობს კოლმეურნეობის ფარგლებში, რომელსაც ჩამორთმეული არა აქვს უფლებები და არა აქვს ფიზიკური ნაკლოვანებანი, რაც ხელს შეუშლიდა სახანძრო რაზმში მუშაობას.

12. რაზმის შედგენილობას და შემდგომ ცვლილებებს მის პირად შემადგენლობაში აქვეყნებს კოლმეურნეობის გამგეობა.

13. კოლმეურნეობის თავმჯდომარე მოვალეა კოლმეურნეობაში ჩამოყალიბებული ნებაყოფლობითი სახანძრო რაზმი გაატაროს რეგისტრაციაში შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის რაიონულ სახანძრო ინსპექციაში, ამასთან აღნიშნოს:

ა) რაზმის რიცხობრივი შემადგენლობა;

ბ) რაზმის უფროსის გვარი, სახელი და მამის სახელი და მისი სახანძრო მომზადება, თუ ასეთი აქვს;

გ) მეურნეობა, რომელიც გამოყოფილია სახანძრო რაზმისათვის, და რაზმის შეიარაღებისათვის არსებული ხანძრის საწინააღმდეგო მოწყობილობა და ინვენტარი.

IV. რაზმის სახანძრო ორგანიზაცია.

14. სახანძრო რაზმის ხანძრის საწინააღმდეგო მოწყობილობის მეთვალყურეობისათვის, სახანძრო (შეკავშულობის) მომზადების, ცხენების მოვლისა და ხანძრის შემთხვევაში მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრებისათვის შესატყობინებლად (ვანგაშის ატეხა) აგრეთვე სხანძრო დეპოში (ფარდულში) სათვალთვლო სამსახურის საწარმოებლად წესდება ჯერეული სადღეღამისო მორიგეობა ყველა შრომის უნარიანი მოქალაქისა, ვისაც 18 წელი შეუსრულდა და რომელიც ცხოვრობს სახანძრო რაზმის მომსახურებაში მყოფ ტერიტორიაზე, მორიგეობა წესდება განსაკუთრებული განრიგით, რომელსაც ადგენს სასოფლო საბჭო.

15. რაზმში მუშავდება საბრძოლო გაანგარიშება, რომლის შესაბამისად თითოეულ მოხალისეს ეკისრება განსაზღვრული მოვალეობანი ხანძარზე მუშაობის დარგში.

16. სარაიონო სახანძრო რაზმის ან რაისახანძრო ინსპექტორის მოსვლამდე ხანძრის ქრობას ხელმძღვანელობას უწევს რაზმის უფროსი.

17. რაზმელებთან სასწავლო მეცადინეობა სწარმოებს განრიგის მიხედვით, რომელსაც დაამტკიცებს კოლმეურნეობის გამგეობა, თანახმად სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის მთავარი სამმართველოს მიერ 1938 წ. 24 ივნისს დამტკიცებულ სახელმძღვანელოსი მოხალისეთა სასოფლო სახანძრო რაზმის რიგითი შედგენილობის სპეციალურ მომზადების შესახებ. რაზმის წევრთა მეცადინეობა სწარმოებს არა სამუშაო დროს, რომელსაც დაწესებს კოლმეურნეობის გამგეობა თვეში ორჯერ მაინც.

V. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის უფროსის მოვალეობანი.

18. რაზმის უფროსი ვალდებულია:

ა) უხელმძღვანელოს ხანძრების ქრობას, რაზმისა და ხანძარზე სახანძრო ინვენტარით მოსულ მოქალაქეთა მუშაობას;

ბ) თვალყური ადევნოს განსაზოგადოებულა და ეზოს სახანძრო მოწყობილობის და ინვენტარის, სახანძრო დეპოს (ფარდულის) წესიერ შენახვას, სახანძრო დეპოში მოქალაქეთა წესიერ მორიგეობას და სასოფლო საბჭოს იმ დადგენილებების შესრულებას, რომლითაც დაწესებულია დეპოში ცხენების მუდმივი მორიგეობა (აგრეთვე სასოფლო საბჭოს განრიგით);

გ) მე-17 მუხლში აღნიშნული განრიგის შესაბამისად აწარმოოს მეცადინეობა რაზმის წევრებთან;

დ) დაამუშაოს რაზმის საბრძოლო გაანგარიშება და მასში აღინიშნოს თითოეული მოხალისის მოვალეობა ხანძარზე მუშაობის დროს;

ე) აწარმოოს რაზმის მომსახურებაში მყოფ ტერიტორიაზე საცხოვრებელი და არასაცხოვრებელი სახლების ხანძრის საწინააღმდეგო ტექნიკური გამოკვლევა.

შენიშვნა: გამოკვლევა სწარმოებს წელიწადში სამჯერ მაინც: თბობის სეზონის დადგომის წინ, ზაფხულის სეზონის დადგომამდე და მოსავლის აღების წინ.

ხანძრის საწინააღმდეგო — ტექნიკური გამოკვლევა სწარმოებს სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის მთავარი სამმართველოს 1938 წ. 4 ავგისტოს ინსტრუქციისა „სასოფლო სექტორში პროფილაქტიური მუშაობის ჩატაობის შესახებ“.

ვ) თვალყური ადევნოს ყველა ხანძრის საწინააღმდეგო წესებისა და სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის აქტების დროზე შესრულებას და მათი შესრულების მიმდინარეობის შესახებ აცნობოს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის რაიონულ სახანძრო დაცვის ინსპექციას.

ზ) სისტემატიურად შეამოწმოს და კოლმეურნეობის გამგეობას მოსთხოვოს სახანძრო წყალმომარაგების, კავშირგაბმულობის საშუალებათა და გასასვლელი გზების წესიერად შენახვა.

თ) აწარმოოს მოსახლეობაში ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა პროპაგანდა, საუბრების, მოხსენებების, ადგილობრივ პრესაში წერილების დაბეჭდვის, კლუბებში სახანძრო კუთხეების მოწყობის გზით და სხვ.

ი) აწარმოოს რაზმის საქმის წარმოება და ბრძანებათა და განკარგულებათა წიგნი.

VI. მოხალისეთა სახანძრო რაზმის წევრთა მოვალეობანი.

19. რაზმის წევრები მოვალენი არიან:

ა) მტკიცედ იცოდნენ რაზმის უფლებანი და მოვალეობანი და დებულება რაზმის შესახებ.

ბ) შეასრულონ მათზე დაკისრებული ვალდებულებანი და რაზმის უფუოსის განკარგულებები.

გ) განაშის სიგნალით გამოცხადდენ შეკრების დანიშნულ ადგილზე და მეცადინეობაზე დაწესებული განრიგების მიხედვით.

დ) თვალყური ადევნონ განსაზოგადოებული და ეზოს იმ ხანძრის საწინააღმდეგო მოწყობილობისა და ინვენტარის მთლიანად და წესიერად შენახვას, რომელიც არსებობს რაზმის შეიარაღებაში და იმ ტერიტორიაზე, რომელსაც რაზმი უწევს მომსახურებას; ყველა შემჩნეულ ნაკლოვანებებზე, დაუყოვნებლივ აცნობონ რაზმის უფროსს.

ე) თვალყური ადევნონ ხანძრის საწინააღმდეგო რეჟიმის დაცვას კოლმეურნეობაში მუშაობის დროს, მიიღონ ზომები შემჩნეულ ნაკლოვანებათა გამოსწორებისათვის და ყველაფერი აცნობონ რაზმის უფროსს.

ვ) აწარმოონ ხანძრის საწინააღმდეგო პროპაგანდა მოსახლეობაში საერთოდ და იმ მშრომელთა შორის, რომლებთანაც ისინი მუშაობენ.

რაზმის არც ერთ წევრს არა აქვს უფლება წავიდეს საგუშაგოდან სწავლებიდან ან მიატოვოს პოზიცია ხანძაოზე თავისი უფროსის ნებადაურთველად.

VII. წახალისება და დასჯის წესი.

20. რაზმში აქტიური მუშაობისათვის რაზმის უფროსის წარდგენით სწარმოებს მისი წევრების წახალისება კოლმეურნეობის გამგეობის, სასოფლო საბჭოს, რაიონული აღმასრულებელი კომიტეტის და შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის სახანძრო დაცვის ორგანოების მიერ:

ა) სიგელებით; ბ) ფულით; გ) ფასიანი საჩუქრებით.

ხანძრის თავიდან აცილებისა ან ლიკვიდაციაში თვალსაჩინო დამსახურებისათვის, რაზმის წევრებს შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატის საშუალებით წარადგენენ დასაჯილდოებლად: ა) სპეციალურად დაწესებული ნიშნებითა და ბ) საერთო სახელმწიფოებრივი ჯილდოებით.

21. საბრძოლო მდგომარეობაში ხანძრის ქრობის დროს, უფროსის განკარგულებათა შეუსრულებლობისათვის, დამნაშავენი მიცემული იქნებიან პასუხისგებაში.

VIII. რაზმის შენახვა.

22. ხარჯებს რაზმის შესანახად (საქმის წარმოება, დაზღვევა, მორიგე ცვენების კვება სახანძრო დეპოს და სახანძრო მოწყობილობის და ინვენტარის რემონტი) გაიღებს კოლმეურნეობის გამგეობა.

23. მორიგეობაზე დახარჯული დროისათვის რაზმის წევრებს კოლმეურნეობის გამგეობის გადაწყვეტილებით დაერიცხებათ შრომადღებები კოლმეურნის საშუალო შემოსავლის რაოდენობით.

24. მოხალისეთა სახანძრო რაზმების წევრების დაზღვევას სამსახურის მოვალეობის შესრულების დროს სიკვდილისა ან დასახიჩრების შემთხვევისათვის, აწარმოებს კოლმეურნეობის გამგეობა კოლმეურნეობის ხარჯზე საქალაქო სახანძრო დაცვის მუშაკებთან თანასწორად.

ხანძრის ქრობის დროს სიკვდილის შემთხვევაში, დაღუპულის ოჯახის წევრებს სახდაზღვევის ანარიცხების ხარჯზე ეძლევათ ერთდროული დახმარება.

ხანძრის ქრობის დროს მიღებული ინვალიდობისათვის ერთდროული დახმარება ეძლევათ შრომის უნარის დაკარგვის შესაბამისად.

შენიშვნა: სიკვდილის ან ინვალიდობის შემთხვევისათვის ერთდროული დახმარების გაცემის წესს განსაზღვრავს სსრკ ფინანსთა სახალხო კომისარიატის სპეციალური ინსტრუქცია.

25. მორიგეობის დროს, ხანძრის ქრობისა და სახანძრო საქმეში მეცადინების დროს მუშაობისათვის რაზმის წევრებს ეძლევათ საბრძოლო სპეცტანსაცემელი. სპეცტანსაცემელი და დასაცავი მოწყობილობაც წარმოადგენს რაზმის საკუთრებას და სახანძრო რაზმიდან გამოსვლის დროს უნდა ჩაბარდეს რაზმის უფროსს.

რაზმის წევრთა მიზეზით საბრძოლო სპეცტანსაცემლის და მოწყობილობის დაზიანებისა ან დაკარგვისათვის რაზმის წევრები მატერიალურად აგებენ პასუხს.

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს სსრ საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი მოხალისეთა უჯრედების და სახანძრო დაცვის რწმუნებულთა შესახებ.

I. ზოგადი დავალებანი.

1. მშრომელთა ფართო მასების ჩასაბმელად ხანძრებისაგან სოციალისტურ საკუთრების და მოქალაქეთა პირადი ქონების დაცვის საქმეში თითოეულ საცხოვრებელ სახლში, საერთო საცხოვრებელში და სხვა სახლთმფლობელობაში, თუ იქ მუდმივად სცხოვრობს ან მუშაობს 30 ასაკოვანი მოქალაქე მაინც ამ დებულების საფუძველზე უნდა ჩამოყალიბდეს სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი მოხალისეთა უჯრედები.
2. უჯრედების ამოცანას შეადგენს სახლის მოყვანა სანიმუშო ხანძრის საწინააღმდეგო მდგომარეობაში და დაუყოვნებლივ შეტყობინება ხანძრის შესახებ, მისი ქრობის უზრუნველყოფა სახანძრო რაზმის მოსვლამდე, ამ საქმეში სახლის ყველა მცხოვრების ჩაბმით, და ხანძრის საწინააღმდეგო უშიშროების წესების შესრულება.
3. საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში, სადაც მუდმივი მაცხოვრებელ ან მომუშავე ასაკოვან მოქალაქეთა რიცხვი 30-ზე ნაკლებია, საერთო კრებაზე ირჩევენ სახანძრო დაცვის საზოგადოებრივ რწმუნებულს ამ სახლში მცხოვრებ ან მომუშავე მოქალაქეთაგან და მხოლოდ თავდაცვა-აგიაქიმის რაიონულ საბჭოს და საქალაქო სახანძრო დაცვის სპეციალური მითითებებით ეწყობა სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი უჯრედები ცალკე სახლის ან გვერდით მდებარე რამდენიმე სახლისათვის.
4. დიდ საცხოვრებელ სახლებში, სადაც მცხოვრებთა მნიშვნელოვანი რაოდენობაა შეიძლება სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი რამდენიმე უჯრედის მოწყობა ადგილობრივ (რაიონულ) სახანძრო დაცვასთან და თავდაცვა აგიაქიმის რაიონულ საბჭოსთან შეთანხმებით.
5. სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი მოხალისეთა უჯრედის ორგანიზაცია მცხოვრებლებს ეცნობებათ სახლის მმართველის, კომენდანტის ან მფლობელის მიერ მოწვეულ კრებაზე.
6. ხელშემწყობი უჯრედის ორგანიზაცია ან სახანძრო დაცვის რწმუნებულთა არჩევა ხორციელდება შემდეგი წესით.
რაიონულ საბინაო სამმართველოს გამგე, საქალაქო სახანძრო რაზმის უფროსი და თავდაცვა აგიაქიმის რაიონულ საბჭოს თავმჯდომარე ამუშავებს ხანძრის საწინააღმდეგო დაცვის გეგმას, რომელსაც ამტკიცებს რაისაბჭოს პრეზიდიუმი და რომლის შესრულება ეკისრება სახლების მმართველებს, კომენდანტებს, მფლობელებს რაისაბინაო სამმართველოს გამგის ხელმძღვანელობით და საქალაქო სახანძრო რაზმის უფროსის კონტროლით.

გეგმაში გათვალისწინებული უნდა იყოს, რომელ სახლებში ხდება რწმუნებულების არჩევა და ხელშემწყობი უჯრედების შექმნა, უჯრედების რაოდენობა, ორგანიზაციის რიგითობა და მათი ხელმძღვანელობის წესი.

7. უჯრედების მომზადებისათვის (სწავლება, სპეციალურ კურსებზე, ლიტერატურის, სასწავლო ქონების შექმნა, დაჯილდოება), აგრეთვე ხანძრის საწინააღმდეგო ინვენტარის შექმნისა და საჭირო ხანძრის საწინააღმდეგო ღონისძიებათა ჩატარებისათვის საჭირო სახსრებს გაიღებენ სახლთმმართველობები.

II. უჯრედების მოვალეობანი.

8. სახანძრო დაცვის ხელშემწყობი მოხალისეთა უჯრედებისა და საზოგადოებრივ რწმუნებულთა მოვალეობაა:

ა) ყოველდღიურად თვალყური ადევნონ თუ როგორ ასრულებენ მცხოვრებლები ხანძრის საწინააღმდეგო წესებს და სახანძრო უშიშროების ღონისძიებებს მათ მიერ დაკავებულ ბინებში;

ბ) ყველა მობინადრეებს განუმარტონ თუ რამდენად მნიშვნელოვანია და საჭირო სახანძრო უშიშროების დაწესებულ ღონისძიებათა დაცვა სახლში და ბინებში.

გ) მუდმივი კავშირი დაამყარონ სახლის მმართველთან, კამენდანტთან და ადგილობრივ (რაიონულ) სახანძრო დაცვის უფროსთან და დროულად შეატყობინონ მათ სახანძრო უშიშროების ყველა შემჩნეული დარღვევების შესახებ;

დ) თვალყური ადევნონ სხენებისა და ეზოების სისუფთავეს სამზარეულოს ფილაქურების, ლუმელების და საკვამურების გაწმენდას და დროზე შეკეთებას;

ე) თვალყური ადევნონ ელექტროგაყვანილობის და სხვა სახის განათების წესიერ მდგომარეობაში შენახვას;

ვ) თვალყური ადევნონ სახანძრო ონკანების და სახელურების, ცეცხლ-მქრობების და ხანძრის ქრობის სხვა ხელსაწყოების წესიერად შენახვას;

ზ) აქტიური დახმარება გაუწიონ სახლის მმართველებს, კომენდანტებს და რაიონის სახანძრო დაცვას რათა ამ სახლის მცხოვრებლები გაეცნონ ხანძრის ქრობის უმარტივეს ხელსაწყოებს და პირველი დახმარების აღმოჩენას ბინებში, სამზარეულოებში და სახლის სხვა ნაწილებში ცეცხლის გაჩენის (ხანძრის) დროს.

თ) აქტიური დახმარება გაუწიონ სახლების მმართველებს და კომენდანტებს მობინადრეებისათვის ხანძრის საწინააღმდეგო წესების გაცნობისა და მათ მიერ სახანძრო ტექნიკისათვის ათვისებაში.

ი) საჭირო თვდაცვის პირობებში მონაწილეობა მიიღონ სახლის ხანძრო-საგან დაცვის სახანძრო რგოლებისა და თვითდაცვის ჯგუფებში.

III. სახანძრო დაცვის ხელშეწყობის უზრუნველყოფის უზრუნველყოფის და საზოგადოებრივი რწმუნებულებითა უზრუნველყოფის და მოვალეობის შესახებ.

9. უზრუნველყოფის წევრები და საზოგადოებრივი რწმუნებულებითა უზრუნველყოფის უზრუნველყოფის ყველა შემჩნეულ დეფექტებსა და იმ პირების შესახებ, რომლებიც სახანძრო უზრუნველყოფის ღონისძიებებს არღვევენ აცნობებენ სახლის მმართველს კომენდანტს, ან ადგილობრივ (რაიონულ) სახანძრო დაცვის უფროსს და მოითხოვენ სათანადო ღონისძიებათა მიღებას.

10. უზრუნველყოფის წევრები და რწმუნებულნი საცხოვრებელი ბინების გამოკვლევას აწარმოებენ ამ ბინის პასუხისმგებელი დამკვირავების ან მობინადრეების დასწრებით.

11. ხანძრებისაგან სოციალისტური საკუთრების და მოქალაქეთა პირადი ქონების დაცვის დარღვივების აქტიური მუშაობისათვის, სახანძრო დაცვის ხელშეწყობის უზრუნველყოფის წევრები და საზოგადოებრივი რწმუნებულებითა უზრუნველყოფის დაჯილდოვებულ იქნან ფულით და ძვირფასი საჩუქრებით, აგრეთვე საერთო — სახელმწიფო ჯილდოებით დადგენილი წესის მიხედვით.

IV. სახანძრო დაცვის ხელშეწყობის მოხალისეთა უზრუნველყოფის ორგანიზაციული წესობის შესახებ.

12. სახანძრო დაცვის ხელშეწყობის უზრუნველყოფის ეწყობა, სახლში სადაც არის 5 კაცი მაინც, რომლებიც განაცხადებენ სურვილს გახდნენ უზრუნველყოფის წევრები.

13. მუშაობის ყოველდღიური ხელმძღვანელობისათვის უზრუნველყოფის თავის წირიდან ირჩევენ მდივანს.

14. მოხალისეთა სახანძრო უზრუნველყოფის ორგანიზაციისა, აგრეთვე სახანძრო დაცვის საზოგადოებრივი რწმუნებულებითა არჩევის შესახებ სახლის მმართველი ან კომენდანტი სამი დღის ვადაში აცნობებს თავის რაიონის სახანძრო დაცვას.

15. სახანძრო დაცვის ხელშეწყობის მოხალისეთა უზრუნველყოფის ორგანიზაცია და საზოგადოებრივი რწმუნებულებითა ამორჩევა ეკისრება სახლის მმართველს ან კომენდანტს.

16. აქტიური მუშაობის ჩასატარებლად სახანძრო დაცვის ხელშეწყობის უზრუნველყოფის მდივანი:

ა) ადგენს თითოეული კვარტალის სამუშაო გეგმას;

ბ) აწყობს უზრუნველყოფის პერიოდულ მეცადინეობას სახანძრო პროფილაქტიკის და სახანძრო უზრუნველყოფის წესებისა და ღონისძიებების შესწავლის საკითხებზე;

გ) ყოველმხრივ დახმარებას უწევს თავდაცვა-აღიარების უზრუნველყოფის წევრების მიერ „იმსთ“ ნიშნისათვის ნორმების მომზადებისა და ჩაბარებაში.

დ) აქვს მუდმივი ცოცხალი კავშირი სახლის მმართველთან (კომენდანტთან) და ადგილობრივი (რაიონული) სახანძრო რაზმის უფროსთან, აცნობებს მათ სახანძრო უზრუნველყოფის მოთხოვნათა იმ დარღვევების შესახებ, რომელსაც იგი შეამჩნევს სახლში (საერთო საცხოვრებელში).

17. უჯრედის წევრთა საერთო კრებებს მდივანი მოიწვევს სამ თვეში ერთხელ მაინც.

18. უჯრედის საერთო კრება განიხილავს შემდეგ საკითხებს:

- ა) უჯრედის სამუშაო გეგმის დამტკიცება,
- ბ) წევრთა ანგარიში ჩატარებული მუშაობის შესახებ;
- გ) უჯრედის მდივნის არჩევა და გადარჩევა;
- დ) იმ საკითხების განხილვა, რომლებიც დაკავშირებულია მათი მომსახურების სახლში სახანძრო-უსიშროების გაძლიერებასთან და სახანძრო პროფილაქტიური მუშაობის გაუმჯობესებასთან;
- ე) უჯრედის წევრთა მიღება და დათხოვნა;
- ვ) აქტიური მუშაობისათვის უჯრედის წევრთა წარდგენა ჯილდოებზე.

წ ე ს ე ბ ი

**ხანძრის საწინააღმდეგო უშიშროებისა საცხოვრებელ სახლებში,
საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში.**

1. ტელეფონის თითოეულ აპარატთან, აგრეთვე საერთო სარგებლობის ყველა ტელეფონთან გამოკიდებულ უნდა იქნას უახლოესი სახანძრო რაზმის ტელეფონის გარკვევით დაწერილი ნომრები, ხანძრის შემთხვევაში რაზმის გამოძახების მიზნით.

2. არსებული სახანძრო მოწყობილობა და ხანძრის საქრობი საშუალებანი (ცეცხლქრობები, სახელურიანი სახანძრო ონკანები და სხვ.) ყოველთვის უნდა ინახებოდეს წესიერ და მოქმედებისათვის მუდმივი მზადყოფნის მდგომარეობაში.

3. სახლთსამმართველონი, რომელთა უბნების პირდაპირ მდებარეობენ სახანძრო წყალსადენი ქები ან წყალმომარაგების სხვა წყაროები (ტბები, ქები და სხვ.) ვალდებული არიან თვალყური ადევნონ თოვლისაგან, ყინულისაგან, ნაგვისა და მიწისაგან ქების სახურავების გაწმენდას, წყლის წყაროებთან მისავალი გზების წესიერ მდგომარეობას, აგრეთვე იქონიონ და წესიერად შეინახონ სახანძრო ქებისა და წყალსატევების მდებარეობის მაჩვენებლები.

4. აკრძალულია:

ა) გასავლელების ეზოებისა და შენობათა შორის მანძილის ამოვსება სხვადასხვა მასალით;

ბ) ადგილობრივი საბჭოების ნებადაურთველათ ისეთი სითხეების საწყობების მოწყობა, რომლებსაც ადვილად ეკადებათ ცეცხლი;

გ) ამოვსება სათადარიგო გასავლელისა და გარეგანი სახანძრო კიბეები-საკენ მისავალი გზებისა;

დ) ბინებში და კიბის ყაფაზებში არსებული სათადარიგო გასასვლელების დაღურსმვა;

ე) საკანალიზაცია, წყალსადენი მილებისა და სათბობი მილების სარჩილავი ნათურებით გათბობა და სხვა ხერხებით ღია ცეცხლის გამოყენება შენობის ადვილად დასაწვავ ნაწილების იმ ადგილებში, სადაც ეს მილები მდებარეობენ.

ვ) თამბაქოს მოწევა, ღია ცეცხლით სარგებლობა სხვენში, არასაცხოვრებელ სარდაფში, ფარდულეებში და საწვავი მასალის შენახვის ყველა ადგილებში; შესვლა ამ შენობებში თუ არ არსებობს ბუნებრივი განათება ან სპეციალურად მოწყობილი ელექტროგანათება, ნებადართულია მხოლოდ ელექტროფარნებით, „ლამურა“ ფარნებით ან შუშიანი სანთლის ფარნებით;

ზ) ადვილალეხადი სითხეების (ბენზინის, ეთერის და სხვ.) საწყობებში შესვლა ღია ცეცხლით, ელექტროფარნებით, „ლამურა“ ფარნებით, სანთლის ფარნებით.

5. საცხოვრებელ ბინებში აკრძალულია:

ა) კიბის ყაფაზებში და საერთო გასასვლელებში საკუჭნაოების მოწყობა და ყოველგვარი მასალასა და საგნების შენახვა, რომლებიც გავლას ხელს უშლიან

ბ) ადვილალეზადი სითხეების შენახვა საერთო სარგებლობის კორილოვი რებში;

გ) ანთებული ღუმელის, პრიმუსებისა და ნავთქურების, ელექტროუთოებისა და ელექტროღუმელების უყურადღებოთ დატოვება, აგრეთვე მათი მიზლობა მცირეწლოვანი ბავშვებისათვის;

დ) საწვავის ჩასხმა და დამატება ლამპებსა, ნავთქურებსა და პრიმუსებში, როდესაც ისინი ცხელია ან გამთბარი, აგრეთვე ღია ცეცხლის გამოყენება განათებისათვის მათში საწვავის ჩასხმის დროს;

ე) ღუმელების, ფილაქურების დანთებისა და სამოვრების დადგმის დროს ადვილსაწვავი სითხეებით (ნავთი, ბენზინი, დენატურატი და სხვ.) სარგებლობა;

ვ) ჩაუქრობელი ნახშირისა და ცხელი ნაცრის დაყრა ხის შენობის ახლოს, აგრეთვე მათი შენახვა ადვილად დასაწვავ ან ძველ ჭურჭელში;

ზ) ღიად ან არამჭიდროდ დახურულად დატოვება გაზმაშუქი ონკანებისა და გაზგამტარი მილების ვენტილებისა;

თ) ელექტროგაყვანილობის დაკიდება ლურსმანებზე და ზედ შპალერის გაკვრა, კუსტარული (თვითნაკვეთი) დამცველი კორპების ხმარება, ელექტრონათურებზე ქაღალდის ან ქსოვილის შემოხვევა, ელექტროგაყვანილობის დაჭიკვა თოკით, მავთულით და სხვ. ტანსაცმლისა და სხვა საგნების დაკიდება ამომრთველებზე, შტეპსელებზე სხვა ელექტრო ხელსაწყოებზე; ელექტროუთოებით, ელექტროქურებით და ელექტრობით გასახურებელი ხელსაწყოებით სარგებლობა ცეცხლგამძლე ქვესაფენების უხმარებლად და მათი ამოურთველად დატოვება ხმარების შემდეგ;

ი) განათების ქსელში რადიოს და ელექტრობით გასახურებელი ხელსაწყოების ჩართვა სპეციალური გაყვანილობის მოუწყობლად და მასზე შტეპსელების გაუკეთებლად;

კ) ნავთის ლამპების, ფარნების და სხვ. მიმაგრება ხის ქერზე ცუდად და ისე, რომ ლამპის შუშას ლითონის დამცველი ხუფი არ ჰქონდეს გაკეთებული.

6. ბინებში, რომლებსაც საკუჭნაოები არა აქვთ მობინადრეთა საერთო თანხმობით დერეფნები და კორიდორები შეიძლება გამოყენებულ იქნას საოჯახო ნივთების შესანახად იმ პირობით, რომ დატოვებულ იქნება თავისუფალი გასასვლელი.

7. საერთო საცხოვრებლებში შიგნით კიბეები და საერთო სარგებლობის კორიდორები ღამით განათებული უნდა იყოს.

8. სხვენში აკრძალულია:

ა) შენახვა საწვავი მასალისა, საოჯახო და რაიმე სხვა ნივთებისა, მოწყობა საკუჭნაოებისა, სამტრედეებისა, გარდა ფანჯრის საზამთრო ჩარჩოების შენახვისა, სარეცხის გაშრობისა და სპეციალური სამტრედეების მოწყობისა თავდაცვა-ავიაციის ხაზით; სხვენი სუფთად უნდა ინახებოდეს;

ბ) ვადასახურის გასათბობად სხვენზე ნახერხის, ტორფისა და სხვა საწვავ მასალების დაყრა;

გ) რადიოანტენების მიმაგრება საკვამურებზე;

დ) სხვენზე სამერცხულების უფანჯაროდ და ღიად დატოვება, გარდა ჰაერის გაწმენდის შემთხვევისა;

ე) სხვენის კარის ღიად დატოვება, სხვენის კარი უნდა იკეტებოდეს და მისი გასაღები ინახებოდეს სახლმპართველობაში ან ამ სხვენის ქვეშ მყოფი ბინის პასუხისმგებელ დამკრავებელთან, სხვენის კარს უნდა ჰქონდეს წარწერა, რომელშიც აღნიშნული იქნება თუ ვისთან ინახება სხვენის გასაღები;

ვ) სხვენზე ცეცხლმამორ კედლებში კარის ჭრილების ღიად დატოვება, კარის ეს ჭრილები, აგრეთვე სხვენიდან კიბის ყაფაზებზე, გასასვლელი ჭრილები დატული უნდა იყოს ცეცხლგამძლე კარებით.

9. საქვაბე სადგომებში აკრძალულია:

ა) სათბობის (მაგარის და თხევადის) შენახვა დღელამეში საჭიროზე მეტი რაოდენობით. გათბობის სეზონისათვის ნახშირისა და შეშის მარაგი ცალკე სადგომში უნდა ინახებოდეს;

ბ) საქვაბე დანადგარების მოვლისა და ზედამხედველობის მინდობა ისეთი პირებისათვის, რომლებსაც სათანადო კვალიფიკაცია არა აქვთ, აგრეთვე გახურების დროს საქვაბე სადგომების უმეთვალყურეოდ დატოვება;

გ) საქვაბე სადგომებში მომსახურე პერსონალისა და სხვა პირთა ცხოვრების დაშვება.

10. ნავთით გათბობის დროს ფრქვევანის (ფორსუნკის) ქვეშ დადგმული უნდა იყოს ტაფა ქვიშით. საქვაბე სადგომი სუფთად უნდა ინახებოდეს დაქცეული ნავთი იწმინდებოდეს, იმ ადგილებს, სადაც ნავთის პროდუქტები დაიღვრება, ეყრებოდეს ქვიშა.

ღუმელებიდან გამოღებულ ნაცარსა და წიდას უნდა დაესხას წყალი და გადაიყაროს ხანძრის მხრივ უშიშარ ადგილზე.

საქვაბეებში უნდა იყოს ცეცხლსაქრობი საშუალებანი: ქიმიური ცეცხლმქრობები, ყუთები მშრალი ქვიშით და ნიჩბები.

11. ინდივიდუალური სარგებლობის გარაჟებში აკრძალულია:

თამბაქოს მოწევა, გამოყენება გადასატანი სამჭედლო ქურებისა, სარჩილავი ნათურებისა, შემდღებელი ხელსაწყოებისა და ღია ცეცხლით სარგებლობა.

დაღვრილი საწვავი უნდა აიწმინდოს და დაღვრის ადგილზე დაიყაროს ქვიშა. ნახშირი გასაწენდი მასალა და საწვავი და საცხები მასალების დატლილი ქურქელი გარაჟში არ უნდა რჩებოდეს.

გარაჟი მომარაგებულ უნდა იყოს ცეცხლმქრობებით, ქვიშიანი ყუთით და ნიჩბით.

12. სახელმწიფო სახანძრო ზედამხედველობის მიერ წამოყენებული, აგრეთვე ადგილობრივი საბჭოებისა და რაიონულ აღმასრულებელ კომიტეტის სავალდებულო დადგენილებით გათვალისწინებულ ხანძრის საწინააღმდეგო

ლონისძიებებს სახლების მობინადრეები, სახლების მმართველი და საერთო საცხოვრებლების კომენდანტები დროზე უნდა ასრულებდნენ.

13. ხანძრის გაჩენის შემთხვევაში საჭიროა:

დაუყოვნებლივ ეცნობოს ხანძრის შესახებ სახანძრო რაზმს ზუსტი მისამართის ხანძრის გაჩენის ადგილისა და იმ ტელეფონის ნომრის აღნიშვნით, საიდანაც გადმოცემულია ცნობა ხანძრის შესახებ და სახანძრო რაზმის მისვლამდე დაწყებულ უნდა იქნას გაჩენილი ხანძრის ჩაქრობა არსებული საშუალებით (ცეცხლმქრობები, წყალი, წიდა, ქვიშა და სხვ.).

14. სასტიკად აკრძალულია შენობებში სანათი გაზის სუნის გაჩენის შემთხვევაში ღია ცეცხლით შესვლა, თამბაქოს მოწევა და ასანთის ანთება ამ შემთხვევაში საჭიროა ფანჯრებისა და კარების გაღება და შენობაში ჰაერის გაწმენდა.

გაზის სუნის გაჩენის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ უნდა ეცნობოს სახლმმართველობას.

საკონდენსაციო წყლის დაგროვების გამო გაზსადენების გაყინვის დროს მილების გათბობა დასაშვებია მხოლოდ ცხელი წყლით.

15. ამ წესების შესრულებისათვის პასუხისმგებლობა ეკისრებათ სახლების მმართველებს და საერთო საცხოვრებლების კომენდანტებს.

თითოეულ სახლში და თითოეულ სახლმმართველობაში თვალსაჩინო ადგილზე გამოკიდებულ უნდა იქნას საცხოვრებელ სახლებში, საერთო საცხოვრებლებში და სხვა სახლთმფლობელობებში სახანძრო უშიშროების შესახებ გამოცემული წესები.

4

РУСТ 33,35

Б,КЕ КМЭЛ

1 1 12

საქართველოს
ხალხთა ეროვნული
ბიბლიოთეკა

გამომცემელი: საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭო

უნდა ჩაბარდეს პირველ რიგში
ხელწერილის ქვეშ

მისამართისათვის

ფასი 40 კაპ.

გამომცემლობა „კომუნისტის“, პოლიგრაფიული კომბინატი, ლენინის ქ. № 28.

შთავლიტის რწმ. № მ-497

შეკვ. № 905

ტირაჟი 2000